

Storerikvollen ligger fritt til med praktfull utsikt mot det mektige Sylmassivet.
Foto: Jonny Remmereit

Storerikvollen

Adkomsten til fjellet var i TTs "barndom" naturligvis ikke som i våre dager - bare det å komme seg til fjells var i grunnen en hel tur for seg. Til Sylene hadde fotturistene til å begynne med følgende alternativer:

1. Tog til Heimdal (Størenbanen ble åpnet 1864), så til fots eller med hesteskysst til Brøttem og derfra med dampbåten "Telegraf" over Selbusjøen. Fra Selbu videre til fots eller med hesteskysst.
2. Tog til Hommelvik (Meråkerbanen ble åpnet 1881) og derfra til fots eller med hesteskysst over Mostadmarka til Selbustrand.
3. Tog til Hell og derfra til fots eller med hesteskysst til Selbu og Tydal.
4. Tog til Meråker eller Storlien og derfra over fjellet til Essandsjøen og videre til Nedalen.
5. Tog til Reitan (Rørosbanen ble åpnet 1877) til Reitan og derfra over fjellet til Stugudal.

Uansett hvilket alternativ man valgte, var det tale om lange avstander, og det måtte derfor skaffes kvarterer underveis. Noen steder fantes skyssstasjoner, pensjonater og hoteller, men TT inngikk også avtaler med gårdbrukere og setereiere som sa seg villig til å ta imot turister. Komforten ved

kvarterene var imidlertid ikke alltid slik foreningen ønsket, og for å rette på dette utarbeidet TT regler for hvordan standarden skulle være. Det måtte være rent og godt stell, både med hensyn til mat og husrom. Vinduene på rom som ble tilbudt fotturister måtte kunne åpnes, og sengene skulle være lange nok, minst 190 cm. "Bruges hø på bunden af sengen, må det være godt tørret og bør ofte skiftes. Underdynerne må jævnlig udpiskes og udluftes godt. Som overdække bør helst benyttes uld- eller vattæpper. Bruges skindfælder, må disse piskes og luftes og være lugt-fri." Til slutt het det: "Renslighed er det, som turister sætter mest pris på. De vil i regelen være tilfreds med enkel og tarvelig beværtning, når blot det, som leveres, er renslig behandlet og net fremsatt, og når de blir mødt med venlighed og ligefremhed," het det.

Full pensjon kr. 1,50

Foreningen utarbeidet også veiledende takster for overnatting og bevertning. I 1890 var disse som følger: Overnatting kr. 0,40, frokost kr. 0,40, middag kr. 0,50, kveldsmat kr. 0,40, kveldsmat/overnatting/frokost kr. 1,00, full pensjon pr. døgn kr. 1,50. Til frokost og kveldsmat skulle det serveres brød, smør, ost, kaffe eller te, melk og om mulig ett egg pr. person. Til middag det samme samt spekekjøtt, spekeflesk eller fisk og - om mulig - poteter og risengrøt, til drikke som regel melk. Hvis noen dessuten ønsket en kopp kaffe eller te kunne man for dette kreve fra syv til ti øre i tillegg, mens det for en kumme (ca. en liter) nysilt melk kunne kreves ti øre. For en flaske øl burde prisen i "lavbygderne" være 40 øre og til fjells 50 øre. De som gikk inn på disse takstene ville få anledning til å føre foreningens vimpel. Takstene ble også trykt med tankte på oppslag "da Klager er indløbne fra Turiststationer over at Turister ikke har villet finde sig i Priser, der har vist sig at være i Overensstemmelse med de her opførte Takster".

Foreningen engasjerte i 1892 også en skolebestyrerinne, frk. Ågot Mønsen fra Selbu, til å reise rundt til de steder i Selbu og Tydal hvor det ble opprettet kvarter, for å instruere verskapet "i madlavning og idetheletaget stel for turister". I årsberetningen kunngjorde styret til medlemmene at "efter den af frk. Mønsen indsendte indberetning, tør man håbe, at hendes instruktioner vil bære frugt".

Avstandene var som nevnt lange og behovet for en hytte mellom Meråker og Nedalen meldte seg snart. Et turistkvarter inne i fjellet var tidlig blitt opprettet på Gilså hytte av madam Iversen, enken etter hytteskriver Iversen, som Bernhard Brønne og Ingvald Undset fikk husrom hos i 1870 (se kapitlet Innledning). Carl Schulz la sommeren 1892 veien om Gilså hytte på en vandring fra Østby i Tydal til Meråker og betegnet stedet som et godt kvarter, men også derfra var det omlag 40 km til Nedalen. Avstanden var dermed fortsatt i lengste laget for én etappe, selv om det noen steder var muligheter for tak over hodet. Knep det om kunne man bl.a. søke husly på setrene i Skarpdalen, ved Essandsjøens nordende

TROLLHEIMEN:

- GJEVLVASSHYTTA 50 SENGER
- TROLLHEIMSHYTTA 38 SENGER
- JØLDALSHYTTA 43 SENGER
- KÅSA I STORLIDALEN 17 SENGER
- ORKELSHJØHYTTA 10 SENGER

SYLENE:

- NEDALSHYTTA 50 SENGER
- STORERIKVOLLEN 32 SENGER
- SCHULZHYTTA PÅ STORMOEN 30 SENGER
- „NORDPÅ“ I AUNEGRENNA 40 SENGER
- KJØLI GRUVE 12 SENGER

*Koselige hytter •
lange senger •
kimelige dagsmarsjer*

TRONDHJEMS TURISTFORENING
Be om vår brosjyre.

og i Finnkøien ved Fiskåvollen øst for Essandsjøen, hvor det fantes ulltepper, kaffekjøl og ved. En annen mulighet var å legge turen på svensk side av grensen, hvor Svenska Turistforeningen sommeren 1890 bygget en turisthytte i Endalen med tanke på svenske turister som via Storlien ønsket å bestige Storsylen.

I 1895 fulgte svenskene opp med enda en hytte, et par kilometer nord for der Sylarnas Fjällstation nå ligger. Dette åpnet muligheter for å gå fra hytte til hytte, og en ny TT-hytte mellom Nedalen og Meråker ville være en naturlig utvidelse av dette tilbudet.

Første hytte på Storerikvollen

Etter å ha fått i gang det første kvarteret sitt i Nedalen, begynte TT for alvor å interessere seg for de muligheter som fantes for å få reist en turisthytte mellom Nedalen og Meråker. I årsberetningen for 1895 skrev styret at det i denne delen av Sylene "findes prægtige høifjeldsvidder, endnu for en del ukultiverede for turisttrafiken". Disse hadde styret nå "tænkt sig at tage fat paa", og ba medlemmene om hjelp: "Bestyrelsens arbejde paa at tilgjængeliggjøre disse fjeldruiter for turister og udbrede videre kjendskab til dem vilde meget lettes, ifald den i større udstrækning, end hidtil har været tilfældet, fik sig tilsendt oplysninger, notitser og praktiske raad fra medlemmernes side."

Sommeren 1895 henvendte foreningen seg til eieren av setra på Storerikvollen, gårdbruker Lars L. Østby på Sjursgården vestre i Østbygrenda i Tydal, for å forhøre seg om det var mulig å få bygget en turisthytte på vollen. Østby var positivt, og flere brev gikk frem og tilbake mellom Trondheim og Tydal. 6. september skrev Carl Schulz bl.a. følgende:

"Man finder at det vilde være heldigst paa Storeriksvold at faa opsat en Bygning saa stor, at man med en gang kunde faa to Værelser med to

Storerikvollen turisthytte slik den så ut i 1896. Bonde og snekker Lars L. Østby sitter til venstre. Foto: Carl Schulz

Sænge i hvert Rum. De vilde levere en tømret Stuebygning - tømret med Torvtag - for kr. 200 med to Bænke, 1 Slagbord, 2 Sænge, 7 Alen i Firkant og 1 3/4 Alen høy med Stensætning under.

Hvad vilde De have for en tømret Bygning 10 Alen lang, 7 Alen bred (indre Maal) afdelt med Bordvæg i to Rum, med et lidet Slagbord og to Sænge ved Væggen i hvert Rum? Herom bedes De snarest gi Turistforeningen underretning. - - - Kan ganske sikkert Stuen paa Storerikvolden blive færdig til Sommeren? Det er en selvfølge at Stuen bliver Turistforeningens eiendom, om den i sin Tid skulde blive ført bort igjen, og at den staaer til Disposition for turister alene mod de af Turistforeningens opstillede Takster for Logis og Beværtning."

Nok en gang kom det positivt svar fra Østby, og litt senere på høsten ble det inngått en kontrakt med ham og Johannes Aas om "Opførelse af en Turisthytte på Storeriksvold ved Essandsjøen på Fjeldovergangen: Storlien-Stuedal". Hytta skulle, slik man var blitt enig om, ha to rom med to senger i hvert. Kontraktsummen lød på 375 kroner og "Hytten skal efter Kontrakten være fuldt færdig til kommende Turistsæson og vil da også blive forsynet med det nødvendigeste Inventar."

Hytta ble satt opp som en forlengelse av seterhuset og sto ferdig i god tid før sommersesongen 1896. Med inventar kom den seg på en samlet sum av kr. 473,07. Det ene av rommene hadde peis og det andre en kokovn. Lars L. Østby fungerte den første sommeren både som fører og rorskar for de som ønsket båtskyss over Essandsjøen.

Litt om stedet og navnet

Før vi går videre i beretningen om TT-hytta på Storerikvollen må vi ta med noen ord om stedet som hytta ble bygget på, og om setereieren, Lars L. Østby.

Store eiendommer i Klæbu, Selbu og Tydal var mot slutten av 1600-tallet på forskjellig vis havnet inn under handelshuset Angell i Trondheim, deriblant også områdene omkring Essandsjøen. Gårdbrukerne i bygda hadde imidlertid bruksrettigheter, og det samme hadde samene som på begynnelsen av 1700-tallet brukte Storvollen - den senere Storerikvollen - som samlingstrø for reinen. Sjursgården vestre brukte på denne tiden gårdens opprinnelige seter, Blåkkåvollen, som lå lenger ned mot

Essandsjøen. Rester av hustuften der kan faktisk ennå finnes dersom man gir seg til å lete etter dem i bjørkeskogen.

Da Armfelts karolinere nyttårshelgen 1718/19 forsøkte å ta seg frem her i stormen, ble

Blåkkåneset (som stikker ut i Essandsjøen like sørvest for Storerikvollen) benyttet som natteleir av de stakkars soldatene.

Hundrevis av dem mistet livet her.

Foto: Trond Emblemsvåg

Lars L. Østby foretok i årenes løp utallige turer inn til Storerikvollen. Her er han og hesten fotografert ved Eggjømma ca 1910. Foto utlånt av Johanna Østby.

Resultatet var at de fire vollene som lå ved nordenden av Essandsjøen (Blåkkåvollen, Storvollen, Nøsterdalen og Sankåvika) var ubrukelige sommeren 1719. Hvor man gikk lå det døde soldater og over det hele lå en motbydelig likstank. Mange lik ble etter hvert samlet og gravlagt i store fellesgraver nede ved sjøen. Noe hensyn til disse gravplassene ble ikke tatt da Trondheim Elektrisitetsverk under andre verdenskrig, i 1943, startet arbeidet på en demning som økte vannstanden i Essandsjøen betydelig. Gravene på Blåkkåneset havnet da under vann og er for alle tider gått tapt som et konkret minne om Armfelt-hærens tragedie.

Vi må anta at setrene ble tatt i bruk igjen allerede sommeren 1720. Noe annet er egentlig utenkelig, for gårdene var avhengige av utmarksbeitet, både det som fantes lenger ned mot bygda og i fjellet. Sjursgården vestre hadde således en "heimseter" på Røvollen ved Gammelvollsjøen som dyrene først ble flyttet til så snart det var beite der, og omkring 1. juli gikk så ferden videre opp til fjellsetra.

Et stykke inn på 1800-tallet kom en mann ved navn Erik gående over fjellet fra Hegra og frem til Storvollen. Faren hans, Arnt Steffensen Hugdal, var fra Støren, men hadde med familien sin flyttet nordover til Stjørdal, hvor de en tid bodde på Stokkmoen før de flyttet videre oppover dalen til Sona. Der var det smått stell og vanskelige kår, og Erik, som var født i 1798, vandret ut. Hvor han egentlig hadde tenkt seg, er ikke godt å si, kanskje til Sverige, men han havnet altså på Storvollen, hvor han slo seg ned, bygget en jordkoie og levde av jakt og fiske.

Av en eller annen grunn lot tydalsbøndene Erik være der - kanskje fordi han bidro til å holde samene og reinsflokkene borte fra de verdifulle beite-ene på vollen. Samene på sin side turde vel ikke jage ham, fordi de da kunne få bråk med både bøndene og lensmannen.

Hvor lenge Erik Arntsen Hugdal bodde på vollen før han ensom døde der er uvisst. Men det var i hvert fall lenge nok til at "Erik på Storvollen" ble et begrep i bygda, og lenge nok til at Storvollen på folkemunne fikk nytt navn - Storerikvollen - etter sin sikkert originale beboer.

Erik skal etter sigende ikke ha vært en spesielt stor og kraftig mann, slik at vollens nye navn hadde sin bakgrunn i det. Alt tyder på at det er en folkelig kobling mellom navnet på en av fortidens einstøinger og det opprinnelige navnet på den flotte setervollen han tilfeldigvis havnet på inne i tydalsfjellene.

Ca. 1840 ble Storerikvollen seter under Sjursgård vestre og samene hen- vist til områdene omkring Kløftbekken på den andre siden av sjøen. Blåkkåvollen ble da liggende forlatt og forfalt etter hvert. Husene på Storerikvollen lå til å begynne med noen hundre meter lenger vest enn dagens bebyggelse, men ble flyttet til sitt nåværende sted for å komme nærmere bekken som renner gjennom vollen. Setra har siden gjennomgått diverse forandringer, men noen av husene er gamle - masstua for eksempel fra 1700-tallet - og var altså med da setra ble flyttet for omlag 160 år siden.

Lars L. Østby, som eide Sjursgården vestre og setra på Storerikvollen da TT tok til å interessere seg for den i 1890-årene, var født på setra 10.

Hundrevis av general Armfelts soldater døde på Blåkkåneset like sørvest for Storerikvollen. Tegning: Alf Lannerbäck, Försvarsbild

august 1869. Han var altså 26 år gammel da han fikk brev fra TTs formann Carl Schulz, men skulle vel ut fra datidens forhold strengt tatt ikke ha levet opp. Han hadde i hvert fall alle odds mot seg da han kom til verden alt for tidlig inne på "ville fjellet". Her var det langt til legehjelp og lite å hjelpe seg med, skjønt datidens leger hadde vel heller ikke så mye å stille opp med i slike tilfeller. Moren, Maren Olsdatter, søkte imidlertid hjelp hos de andre kvinnene på setrene i området. I all hast fikk de laget i stand klær til det knøttlille guttebarnet, og tok seg av ham som best de kunne. Og under over alle undre - Lars kom seg, overlevde krisen og vokste opp til å bli en sunn og frisk arbeidskar som allerede i ung alder overtok gården. Gammel ble han til og med - han døde først sommeren 1960, nærmere 91 år gammel.

*Har hatt en fin tur.
Foto: Trond Emblemsvåg*

Besøket steg sakte

"Frekventsen allerede i 1ste Driftssæson var ikke ubetydelig," skrev styret om Storerikvollen i årsberetningen for 1896-97. Hva dette betyr er ikke godt å si, for noe tall for besøket foreligger ikke. Men det hadde i hvert fall vært stort nok til at styret allerede innså at "man bliver nødt til at udstyre Hytten med flere Senge m.v.". To senger til ble da også presset inn, slik at det vesle kvarteret fikk seks senger, muligens ved å bygge på en andre etasje på to av de opprinnelige.

Heller ikke for sommeren 1897 er antall besøkende tallfestet, men i 1898 hadde hytta besøk av 23 turister og i 1899 av 20. "På Storeriksvold har besøget i år været ringe," heter det i årsberetningen for 1902. "Men de, som har været der, roser hytten og stellet. "De bedste og appetitligste senge på hele turen, en deilig turisthytte i det hele taget", står der bl.a. i antegningsbogen."

I årene som fulgte ble Storerikvollen holdt åpen så lenge det var folk på setra, normalt hele juli og august. Goro Østby, søsteren til Lars, tok seg av turistene og fungerte altså som vertinne. Fører og rorskar så TT seg imidlertid ikke råd til å holde etter de første par årene - besøket var ikke stort nok til å dekke utgiftene - men turistene kunne vanligvis få låne setras båt for selv å ro over sjøen mot å få føreren på Nedalen til å ro båten tilbake igjen. Besøket steg imidlertid sakte, men sikkert, og var i 1911 kommet opp i 84, derav 32 skiløpere i påsken.

Da skiløperne tok til å bruke Storerikvollen, fikk de til å begynne med låne nøkkelen hos Lars L. Østby. Etter noen år begynte han selv å dra opp til setra før påske for å låse opp hytta, måke snø og sørge for ved. Etter påske dro han opp igjen for å stenge. Men denne ordningen fungerte heller ikke godt.

"Der har fra skiløpernes side ikke alltid været vist den tilbørlige

Storerikvollen 29.7.1910. TT-hytta er den delen som står lengst t.h. Bildet er hentet fra brosjyren "Storerikvollen – seterdrift og turisme". Fotoet tilhører Johanna Østby.

hensynsfuldhet; gjentagende har der været klaget over at de som hadde overnattet, ikke gjorde rent efter sig, og det har endog hændt at skiløpere har stjaalet laken, rimeligvis for at benytte det som skiseil. Bestyrelsen har været fuldt opmærksom paa det uheldige ved denne ordning; men det har først i 1913 lykkes at faa eieren til selv at være tilstede paa sæteren i paasketiden," skrev styret i årsberetningen for 1913. Besøket dette året var for øvrig lite - bare 21 sommerturister og 15 skiløpere - og dette førte til at Østby året etter gjorde det på gammelmåten og dro opp før og etter påsken. I 1914 overnattet bare 13 skiløpere, mens 28 besøkte hytta i løpet av sommeren.

"Direktør Schulz henstillet til bestyrelsen at faa istand en overenskomst med eieren av Storelvevold sæter, saa turister kunde faa overnatte der som tidligere aar. Skulde dette ikke lykkes, vilde han tilraade at man satte sig i forbindelse med en finn som har bygget en stue ved Adamsvolden, _ times gang længer oppe i Ridalen."
(Fra generalforsamlingen 1919)

I 1918 var Lars L. Østby igjen på Storerikvollen hele påsken, men turistene måtte fortsatt selv sørge for mat og matstell. Besøket var nå steget igjen, til 43 i påsken og 52 om sommeren, og da det steg enda litt året etter, ga styret uttrykk for at det snart var behov for en utvidelse, "især i paasketiden kniper det ofte sterkt om rum".

Andre hytte på Storerikvollen

To år senere var tiden kommet. I 1920 begynte foreningen forhandlinger med grunneieren, Thomas Angells Stiftelser, om kjøp av tomt for en ny hytte. Stiftelsene var imidlertid ikke villig til å selge, og TT måtte nøye seg med å bysle et par mål på vollen, like i nærheten av setra og den gamle hytta. I oktober 1921 godkjente Lars L. Østby som bruksberettiget setereier kontrakten mellom Thomas Angells Stiftelser og TT. Målet var å få den nye hytta bygget i løpet av sommeren og høsten 1922, slik at den kunne stå ferdig innredet til påsken 1923.

Etter at generalforsamlingen i 1921 hadde sluttet seg til tanken om en ny hytte på Storerikvollen, fikk arkitekt Hans Grendahl i oppdrag å utarbeide tegninger og arbeidsbeskrivelse. Nødvendig tømmer, 200 trær, fikk TT av stiftelsene anledning til å hugge for en billig penge ved Gammelvollsjøen. Der ble hytta også tømret opp før den ble tatt ned igjen og kjørt opp til Storerikvollen i løpet av etterjulsvinteren. Også stein til grunnmuren ble kjørt inn på vinterføre. Alt dette ble satt bort til Lars L. Østby, som engasjerte både huggere, kjørere og tømmermenn.

Arbeidet gikk helt etter planen. Så snart telen var gått ble tomten gravet ut og grunnmuren bygget. Før sommersesongen 1922 tok til på setra var den nye hytta kommet under tak, men ikke klar til bruk denne sommeren.

"Man fandt det hensigtsmæssig at la det optømrede hus tørre og sætte

Storerikvollen etter utvidelsen i 1923. Fotoet tilhører Johanna Østby.

Skogens konge troner i stua
på Storerikvollen.
Foto: Trond Emblemsvåg

sig før indredningsarbeiderne begyndte, hvorfor disse arbeider først utføres over nytaar 1923. Alt snekkermateriel, døre, vinduer og inventar av trø er efter anbud levert av firmaet A/S Jacob Digre. Komfyr og ovner, sengeutstyr, kjøkkeninventar, dækketøi, service etc er indkjøpt og alt opkjørt til Østby, Tydalen, for derfra at kjøres frem til hytten naar føreforholdene tillater det. Transporten er lang og besværlig, idet alt som er indkjøpt i Trondhjem, ca. 25 læs, maatte kjøres de ca. 90 km landevei fra Hell til Østby, hvorfra der er ca. 20 km. fjeldvei til Storerikvold. Hvis føreforholdene ikke legger hindringer iveien for den videre transport fra Østby, vil hytten overensstemmende med planen kunne aapnes til paasken 1923," skrev styret i årsberetningen for 1922.

Den nye hytta ble betydelig større enn den gamle. Medregnet vedboden i østenden var den mer enn 20 meter lang og over fem meter bred. Den hadde soverom i begge ender, to mindre soverom mot vest og ett større mot øst, alle med ovn. Antall senger var tilsammen 14. Mellom soverommene lå så peisestue, inngangsparti, kjøkken og spisestue. I tillegg hadde man fortsatt den gamle hytta med sine to rom og seks senger, slik at anlegget på Storerikvollen fra nå av fikk 20 senger.

Kostnadene kom seg tilsammen på omlag kr. 22.000, hvorav ca. kr. 5000 gikk med til inventar og utstyr. Av dette fikk foreningen et bidrag på kr. 5000 fra Trondhjems Sparebank og kr. 1500 fra statsbidraget til turisme. Da TT på samme tid også var i gang med Gjevilvasshytta i Trollheimen, så styret seg, med generalforsamlingens velsignelse, nødt til å oppta et lån på 40.000 kroner i Realkreditbanken for å finansiere de to byggeprosjektene.

Føreforholdene utover etterjuls vinteren 1923 ble "særdeles gunstige for transporten av de mange læs trøvirke og inventar". Også innredningsarbeidene gikk derfor etter planen, og palmesøndag 25. mars kunne hytta

åpnes med en enkel tilstelning. Til stede var TTs formann, bokhandler Fridtjof Brun, to andre styremedlemmer og tre svenske gjester - den Svenska Turistföreningens sekretær, arkitekt og kartograf.

135 skiløpere overnattet på Storerikvollen i løpet av påsken, men sommerbesøket ble "paa grund av det kolde og regnfulde veir" forholdsvis lite med bare 65 overnattinger. I løpet av sommeren ble arbeidet med den nye hytta avsluttet med oppføring av vedboden, innlegg av vann fra bekken ("da terrenget er flatt, maa pumpe benyttes") samt inngjerding av tomten for å unngå kyr og sauer helt innpå hytta. Vertskapet på Storerikvollen ble fortsatt ivaretatt av Lars L. Østby, med niesen Marie, datteren til søsteren Goro, som vertinne.

I det neste tiåret gikk besøket både i påsken og om sommeren litt opp og ned. 1931 var et toppår for påskebesøket med 254 overnattinger, mens 1932 toppet for sommertrafikkens vedkommende med 229 overnattinger. "Når man ser at besøket i påsken på et par uker var næsten det dobbelte av sommerbesøket, forstår man at plassen var optatt til det ytterste. På en natt i påsken overnattet 55 turister i hytten," skrev styret i årsberetningen for 1931, og la til: Det mest ønskelige var selvsagt utvidelse, men når man tar den korte påskesesong og foreningens økonomi i betraktning, er tilbygg nu utelukket."

I 1934 meddelte Lars L. Østby at han ikke lenger ønsket å ha ansvaret for bevertningen på Storerikvollen. Ny vertinne ble Ragnhild Lien Aune, som tidligere hadde vært vertinne på Nedalshytta noen år.

Utvidelse i 1937

Stadig flere var på denne tiden å se i fjellet, både i påsken og om sommeren. Noe av trafikkøkningen skyldtes bedre kommunikasjoner og at bilen gjorde det langt lettere enn før å komme seg til fjells. Dette var naturligvis også tilfelle på svensk side av grensen, hvor Svenska Turistföreningen nå bygget ut sine anlegg og på denne måten genererte trafikk også til TTs hytter. Nedalshytta måtte på grunn av trafikkøkningen utvides, og dermed var det også - slik styret så det - "meget ønskelig at Storerikvold utvides jo før jo heller", for å unngå at forskjellen i kapasitet på de to hyttene ikke ble for stor.

I 1935 hadde TT en plan klar for utvidelse av Storerikvollen. Løsningen, som var utarbeidet av arkitekt Roar Tønseth sen., gikk ut på å bygge til en

SPISETIDER:

Frokost serveres kl. 8.30 — kl. 10.

Formiddagsmat kl. 13 — kl. 14.

Middag serveres kl. 16/17 — kl. 18/19.

Kaffe etter middag serveres snarest mulig etter at middagstellet er slutt. — Ingen kaffeservering mens middagen serveres.

Faste gjester som ikke går på tur må varsle vertinna om dette, så de får formiddagsmat. De som går på tur får nistepakke med.

Kl. 22 slutter all servering.

De gjester som kommer med kveldstog til Oppdal eller Haldal vil kunne få servert skåre smørbrød med te eller kaffe til kl. 23.

Fra kl. 23 til kl. 7 skal det være ro på hytta.

Badstua fyres opp når minst 5 personer her om det.
Badstue og **telefon** betales straks til vertinna.

TRONDHIJEMS TURISTFORENING

Storerikvollen med det nye toetasjes tilbygget som kom til i 1937.

ny fløi vinkelrett på hytta mot sør. I dette tilbygget skulle det være et rom for betjeningen, et tørkerom og fem soverom med tilsammen 20 senger, slik at hytta totalt fikk 32 senger pluss de seks i den gamle hytta. Et år senere hadde Tønseth omarbeidet sine planer og foreslo i stedet at et tilbygg i to etasjer skulle oppføres på nordsiden av hytta og forbindes med den gamle delen med en gang. Tilbygget ville inneholde seks nye soverom, to tørkerom (et i hver etasje) og et betjeningsrom. Antall senger ville bli som i det første forslaget, 32. Samtidig ville det bli foretatt en vesentlig endring i den bestående delen av hytta: Peisestua skulle flyttes til østre side (der den i dag ligger) og påbygges så den ble stor og romslig.

Denne løsningen ble vedtatt, og straks den siste av 208 turistene som besøkte hytta i påsken 1937 var reist hjem, ble arbeidene satt i gang. Man hadde det nå travelt, for målet var å bli ferdig før sommersesongen startet 1. juli. Dette lyktes da også, og foreningen kunne fornøyd konstatere at ikke mindre enn 400 fotturister denne sommeren fant veien inn til den nye Storerikvollen. De inntektene dette ga kom utvilsomt godt med, for utvidelsen var medregnet anskaffelse av nytt inventar og servise blitt noe

dyrere enn først antatt. Samlet kom den nye hytta seg på kr. 15368,16.

Et tiltak gjensto imidlertid og dette ble utført i løpet av sommeren 1938. Den eldste hytta med seks senger ble da flyttet inn på TTs tomt for å brukes som reserve kapasitet ved ekstra stort besøk. Gammelhytta ville dessuten være tilgjengelig for foreningens medlemmer utenom sesongene. Hytta ble utstyrt med en del sengetøy og enkelt inventar, men ikke mat. Nøkkelen kunne de som var interessert få utlånt ved henvendelse til styret. Storerikvollen ble altså på denne måten den første av TT-hyttene som utenom sesongene fikk et selvstendig ubetjent tilbud, noe som i praksis gjorde hytta tilgjengelig hele året.

I 1939 fikk Storerikvollen telefon med en linje ble bygget inn til hytta fra Østbygrenda. Styret hadde lenge ønsket seg telefonforbindelse til hytta, men hadde problemer med å finansiere den. I 1938 ble det derfor i samarbeid med avisen Dagsposten igangsatt en kronerulling for å skaffe pengene. Det kom inn kr. 1400 og i tillegg fikk foreningen gratis tråd til linjen i gave fra Trondhjems Jernindustri. Det innsamlede beløpet var rett nok langt fra tilstrekkelig, men en gave fra foreningens turkomité på kr. 1000 fikk styret til å bestemme seg for å få arbeidet gjort. I juli 1939 var linjen ferdig og forbindelsen åpnet.

Den opprinnelige planen var å bygge linjen som en forlengelse av telefonlinjen fra Stugudal til Nedalen. Dette innebar imidlertid så mange problemer at styret bestemte seg for alternativet fra Østby. "Man oppnår allikevel forbindelse mellom hyttene gjennom hovedlinjen i Tydal," forklarte styret i årsberetningen. "Dessuten vil stolperekken også på denne sterkning gi en god og sikker vintervarding frem til Storerikvold."

Det er vakkert ved Storerikvollen.
Foto: Oskar O. Johansen

Foto: Trond Emblemsvåg

Samme år ble en stall med plass til tre hester oppført som et tilbygg til gammelhytta. Dette var første skritt på det som siden er blitt det lange uthuset på Storerikvollen, og hvor gammelhytta lenge ble brukt som en del av selvhusholdet.

Ny utvidelse 1952 - 1955

Under store deler av krigen var Storerikvollen stengt (se kapitlet "TT-hyttene under krigen"), men straks okkupasentene var ute av landet ble driften gjenopptatt. 829 turister oppsøkte Storerikvollen sommeren 1945, 650 i påsken 1946 og 984 sommeren 1946. I påsken 1947 landet besøket på 941. Natt til langfredag hadde hytta med sine 38 senger 133 gjester, og da blir det trangt, selv når alle muligheter for flatsenger, bruk av benker og andre improviserte løsninger er tatt i bruk.

Sommeren 1947 klatret antallet overnattinger for første gang over 1000 opp til 1054, etterfulgt av en ny rekord sommeren etter med 1289 overnattinger. Også påfølgende år holdt besøket seg godt oppe, og styret var smertelig klar over at nok en utvidelse på Storerikvollen var nødvendig. Oppgavene hadde imidlertid etter krigen stått i kø, og i TTs pengekasse var det som vanlig ikke akkurat noen overflod.

Av flere grunner var det imidlertid nødvendig å gjøre noe med kapasiteten på Storerikvollen. Nedalshytta var i 1948 blitt utvidet fra 34 til 52 senger slik at kapasiteten der nå var langt større enn på Storerikvollen. Dernest var Schulzhytta kommet til i Roltdalen, tilgangen til Sylene fra Meråker var styrket og også fra svensk side øket trafikken. I løpet av en god dagsmarsj var Storerikvollen kort sagt tilgjengelig fra alle kanter - fra Ås, Schulzhytta, Stordalen, Kluksdal, Storlien, Blåhammarstugan,

Fra innvielsen av Storerikvollen etter utvidelsen i 1954/55

Innvielsen og Olsokfesten på Storerikvollen 29. juli 1956 varte til den lyse morgen.

Sylstationen og Nedalshytta. Resultatet var at det i perioder med mye folk i fjellet - som i påsken og den mest hektiske høysesongen om sommeren - kunne være store beleggstopper på hytta med langt flere gjester enn det egentlig var plass til.

I begynnelsen av 1950-årene drøftet styret stadig hvordan problemet skulle løses. Å bygge en hytte stor nok for de store trafikktoppene som forekom noen få netter i året var utelukket. Da ville mange senger stå ubrukt resten av året, og det ville være altfor kostbart. Til slutt gikk oppgaven med å løse floken nok en gang til arkitekt Roar Tønseth sen., som utarbeidet flere forskjellige utkast og mulige løsninger. Det styret til slutt ble stående ved var følgende:

For å bøte på den verste mangelen på sengeplass ved de største trafikktoppene, skulle det bygges en stor sovesal med 20 senger som et tilbygg mot vest. I tilbygget skulle det for gjestene på sovesalen også være et vaskerom og et tørkerom. Videre skulle tilbygget inneholde et rom for vertskapet, mens det på loftet over sovesalen ville bli plass til madrasser og sengetøy. Dette tilbygget ville forlenge hyttas fasade mot sør med hele ni meter, men tilbygget var av arkitekten føyet perfekt sammen med den gamle, langstrakte fasaden.

Hyttas spisestue, som var alt for liten, skulle utvides til en større spise-

sal ved å slå sammen spisestuen, kjøkkenet og en gang. Nytt kjøkken skulle etableres i enda et tilbygg mot gårdsplassen på nordsiden. I kjelleren som skulle graves ut under kjøkkenet, skulle det bli vaskerom og toalett for begge kjønn, et størhus og en skikkelig matkjeller. Det eksisterende størhuset, som var et tilbygg til 2-etasjesbygget, skulle ominnredes til rom for betjeningen.

Videre skulle hallen utvides ved å slå den eksisterende sammen med de to mindre soverommene mot vest. Samtidig ville inngangen bli flyttet noe og få et vindfang. På denne måten ville hytta få en større og hyggelig hall som samtidig ville kunne fungere som en peisestue, med en morsom peis midt på gulvet med ilegg fra begge sider. En slik ny peisestue ville bidra til å avhjelpe plassproblemene inne i den egentlige peisestuen ved høyt belegg. I et hjørne av den nye hallen ville dessuten vertinnen få et eget kontoravlukke, hvor hun kunne motta nye gjester, ta imot betaling, selge forskjellige varer og for øvrig påtreffes ved behov for kontakt.

Så skulle uthuset (med den eldste hytta og stallen) forlenges mot vest med ny matbod og mot øst med nye toaletter, et stort kombinert verksted og skirom samt en ny og større vedbod. Uthuset ville etter dette få en samlet lengde på 30 meter.

15. mai 1952 vedtok generalforsamlingen enstemmig å gi styret fullmakt til å gjennomføre utvidelsen. I løpet av sommeren og høsten ble materialer anskaffet og fraktet opp til Storerikvollen. Selve arbeidet, som ble påbegynt våren 1953, hadde som første målsetning å få den nye sovesalen, den nye kombinerte hallen og peisestuen, betjeningsrommene i det gamle størhuset og uthuset ferdig til påsken 1954. Deretter ville arbeidet med tilbygget for nytt kjøkken samt utvidelsen av spisesalen ta til sommeren 1954.

Før påske 1954 sto det som var planlagt ferdig så langt klart til bruk, med ett unntak (se nedenfor). I tillegg var de to soverommene i uthuset blitt pusset opp og ominnredet slik at de nå hadde åtte senger. Det ene av rommene ville bli stående åpent, slik at folk som hadde behov for det skulle kunne finne tak over hodet uten å være nødt til å bryte seg inn.

Før jul var alt bygningsmessig arbeid på kjøkkentilbygget, bortsett fra litt innredningsarbeid, også ferdig. Det som sto igjen var maling og rørleggerarbeid, men planen om å få denne delen av utvidelsen ferdig til påsken 1955 holdt også.

Underveis var det gjort én endring i forhold til de opprinnelige planene. I stedet for å gjøre om tilbygget til 2-etasjebygget (størhuset) til betjening-

"Det er ikke små kvanta ved som trengs til hyttene. Ofte blir det transport på den, og det gjelder å rasjonalisere arbeidet med den. For å gjøre arbeidet lettere har vi anskaffet motor og kappsag på flere hytter."

(Fra årsberetningen for 1952)

Reinsdyr (tamrein) er et vanlig syn på turer i Sylene. Foto: Trond Emblemsvåg

strom, ble det besluttet å rive dette fordi det viste seg å være svært dårlig. I stedet ble det vedtatt å forlenge 2-etasjen, slik at bygget fikk fire nye soverom, tre med fire senger og ett med to senger. På denne måten fikk man i tillegg til ny plass for betjeningen åtte gjestesenger. Også dette arbeidet ble ferdig til påsken 1955.

Etter utvidelsen kunne hytta skilte med 52 gjestesenger (og seks senger for betjeningen). I tillegg kom så de åtte ekstra sengene i uthuset.

Av forskjellige årsaker var utvidelsen av Nedalshytta syv år tidligere aldri blitt markert. Styret bestemte seg derfor for å markere både denne utvidelsen og det som nå hadde skjedd på Storerikvollen med en Olsokfest i fjellet 29. juli 1956, og en rekke gjester ble invitert. Festlighetene tok til på Storerikvollen på selve olsokdagen og varte gjennom kvelden og natten til den lyse morgen. "Enkelte fortalte at spillemennene hvilte litt ved sekstiden, men på dette tidspunkt var arrangementskomiteen allerede på vei til Nedalen for å forberede ankomsten dit," fortalte festkomiteens formann Herbert Helgesen senere.

Gjestene ble i løpet av neste dag fraktet med Theodor Brandfjells båt over Essandsjøen til Esna, og tok derfra bena fatt frem til Nedalshytta. Der var det så på'n igjen, med middag, taler, kaffe, polonese og dans til solen rant. Etter frokost gikk ferden frem til Geitbekken, hvor biler ventet for å frakte gjestene til bygds.

Flere senger

I slutten av 1960- og begynnelsen av 1970-årene gjennomgikk Storerikvollen en del forandringer som økte sengetallet til 65. Videre ble oljefyring innlagt, takene på hytta lagt om, nye piper murt opp, noen vin-

Spisesalen på Storerikvollen. Foto: Nicolas Tourrenc

duer og en del utvendig panel skiftet, varmt og kaldt vann lagt opp til tørkerommene og kjøkkenet fikk propanbelysning. Samtidig ble det anlagt et nytt vannverk oppe i Blåkkåkleppen og traktorveien fra Sankåvika ble satt i stand for å lette transporten frem til hytta. Arbeidene fortsatte i 1975 med istandsetting og ominnredning av uthuset, hvor en helt ny avdeling skulle fungere som betjeningsrom i sesongene og for øvrig som selvbetjeningsavdeling.

I 1984 fikk TT nye utedøer til Storerikvollen i gave av det svenske Statens Naturvårdsverk. Disse ble ferdig montert kjørt frem til hytta gjennom fjellet med snøscooter, og satt opp i østenden av tunet sommeren 1985.

På dette tidspunkt var det forlenget blitt klart at vannverket som ble anlagt i Blåkkåkleppen ikke fungerte vinterstid. Kilden gikk rett og slett tørr og foreningen fikk mye prakk med dette. Flere forskjellige forsøk på å få orden på saken lyktes ikke, og det måtte i påsken gjennom mange år kjøres vann med snøscooter fra Essandsjøen til kummene som var gravet ned oppe i "kleppen".

I forbindelse med TTs 100-års jubileum i 1987 hadde jubileumskomiteen igangsatt en pengeinnsamling med tre konkrete tiltak som pengene skulle brukes til. Et av dem var å skaffe Storerikvollen et strømaggregat.

Aggregatet kom på plass i 1989 og innlegget av strøm på hytta (med

unntak av peisestuene og spisesalen) ble gjennomført i 1990. Med aggregatet på plass kunne også vannproblemene løses ved at vann fra bekken nord for hytta kunne tas inn i kjelleren til en trykktank som så skaffet vann til hele hytta når kilden i Blåkkåkleppen tørket inn. Med dette var et betydelig praktisk problem for driften av hytta endelig ute av verden.

Ny selvbetjening

I begynnelsen av 1990-årene gikk styret i gang med tre større oppgaver på Storerikvollen: Ombygging av 20-sengsrommet til mindre rom, omlegging av traktorveien frem til hytta og planlegging av en ny selvbetjeningshytte. 20-sengsrommet ble ombygget i 1992 med en mindre reduksjon av senget-

Remslistuggu (t.v.) kalles den selvbetjente hytta på Storerikvollen. Foto: Trond Emblemsvåg

Inngangspartiet på hovedhytta. Foto: Trond Emblemsvåg

allet. Samme år fikk foreningen også de nødvendige godkjenninger for traktorveien, og arbeidet med denne ble gjennomført i 1994. Året etter ble så arbeidet med den nye selvbetjeninghytta satt i gang. Trafikken i fjellet utenom de betjente sesongene var på dette tidspunktet blitt større, samtidig som den gamle selvbetjeningsavdelingen i uthuset med sine seks senger var blitt for liten. Og når man først måtte utvide, ønsket styret å reise et bygg som også kunne fungere som en skikkelig bolig for betjeningen i sesongene og dessuten som sikringshytte i tilfelle brann. Det siste kan jo særlig vinterstid bli skjebnesvangert på mer enn én måte i fjellet.

Etter en omfattende planprosess ble det vedtatt å bygge et hus i to etasjer etter tegninger av sivilarkitekt Jan Ivar Bruheim. I tråd med det som har vært vanlig i TT, var hans løsning både tilpasset den bestående bebyggelsen og gamle byggetradisjoner i fjellet. Huset ble plassert slik at det danner en naturlig avslutning av "tunet" på Storerikvollen, og samtidig slik at utsikten mot Sylmassivet, Essandsjøen og Remskleppen ble bevart. Det er tatt hensyn til fremtidige behov for å øke sengekapasiteten ved at en forlengelse av huset bakover skal bidra til å forbedre tunvirkningen.

Byggearbeidet ble utført av Brødr. Jørgensen Byggelag fra Selbu. Storparten var unnagjort til påsken 1996, og det som sto igjen innendørs ble ferdig før sommeren slik at betjeningen dette året kunne ta huset i bruk. Prosjektet hadde medregnet inventar og utstyr en kostnadsramme på kr. 650.000 som ikke ble overskredet. Av dette fikk TT etter søknad kr.

Storerikvollen i vinterdrakt. Foto: Jonny Remmereit

Storerikvollen fakta:

Åpnet: 1897 (første hytte), 1923 (andre hytte). Flere senere utvidelser og ombygginger.

Status: Betjent i påske- og sommersesongen (65 senger).
Selvbetjent kvarter utenom sesong (16 senger), DNT-lås.

Adkomst sommer: Bilvei frem til Sjursvollen, derfra fire kilometer setervei frem til hytta.

Adkomst vinter: 24 km vinterstaket løype inn til hytta fra Østby i Tydal. Alternativ: 24 km vinterstaket løype fra Bjørneggen i Stordalen (Meråker)

Telefon: 73815346 (kun i betjent sesong)

Høyde over havet: 769 meter

Ruter til/fra hytta: Ås i Tydal, Nedalshytta, Bjørneggen (Stordalen, Meråker), Ramsjøhytta, Blåhammarstugan (Sverige), Sylarnas fjällstation (Sverige)

273.000 som støtte fra Kulturdepartementets såkalte "tippemidler". Ved selvbetjent drift har hytta 16 senger fordelt på to soverom i hver etasje.

Sommeren 1996 var det 100 år siden den første hytta på Storerikvollen ble tatt i bruk, og den nye selvbetjenings-/sikringshytta ble behørig innviet i forbindelse med feiringen jubileet den 21. juni. Det ble da fastsatt at nyervervelsen skulle hete "Remslistuggu", etter Remskleppen naturligvis.

I de seneste år har Storerikvollen fått nytt kjøkken, ny resepsjon, bedre boforhold for vertinnen og en ny utvidet betjeningsinngang vendt mot nord. Dette prosjektet kostet omlag en million kroner og ble prosjektert av Jan Ivar Bruheim. I tillegg er det også innenfor et såkalt "miljø og enøk-prosjekt" foretatt flere forbedringer av forskjellig slag, bl.a. i forbindelse med aggregatet og isolering av peisestua. Utskifting av torvtakkonstruksjonen med asbest bølgeplater fra 1960/70-tallet er også på-begynt.

Mye har med andre ord skjedd på Storerikvollen siden den beskjedne starten med fire senger til en kostnad av knapt kr. 500. Vi skal imidlertid ikke glemme at det viktigste - og årsaken til at hytta i det hele tatt ligger der - befinner seg utenfor tømmerveggene: En fjellnatur som rett nok ikke er like jomfruelig som for 110 år siden, men som likevel stadig er like praktfull.